

[Frænkel.]

der udnytter den. Men hvis det skulde blive Tilfældet, at Overmagten kom over paa Lejernes Side en Overgang, og at den blev udnyttet af saadanne daarlige Lejere, kan man være overbevist om, at saa vilde Ejerne være glade ved at have en Boligret, som de kunde ty til, og hvor de kunde faa Retfærdighed, og saa vil man ikke fra deres Side høre Tale om, at det er Indgreb i Ejendomsretten, lige saa lidt som vi hørte nogen Tale derom, den Gang de fik tildelt et Moratorium, hvad der paa det Tidspunkt var ganske nødvendigt; jeg indbragte selv Lovforslaget, og jeg gjorde det paa en Husejers Opfordring, fordi jeg indsaa, at det var rigtigt paa det Tidspunkt.

J. Chr. Jensen: Jeg skal fatte mig ganske kort. Maa jeg begynde med at sige, at jeg er ganske enig i den korte Bemærkning, den sidste ærede Taler fremkom med. Rigsdagens Pligt er efter min Formening den at beskytte den svage i forskellige Forhold. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at Mennesker er Mennesker, og de er egentlig lige gode, enten de saa er Lejere eller Ejere, men vi kan jo ogsaa alle sammen erindre, da Husejerne fik Moratorium, ligesom vi ogsaa alle sammen kan huske Statens store direkte Tilskud i Anledning af Misøren i 1908. Det er Rigsdagens Pligt altid at beskytte den svage, og da den svage i hele dette Forhold nu og i en lang Fremtid vil være Lejere, saa er det Rigsdagens Pligt at støtte dem i deres Bestræbelser for ikke at blive mishandlet af Ejerne.

Jeg har imidlertid nærmest bedt om Ordet for at komme med et Par Bemærkninger til de to Ordførere for Oppositionspartierne. Det ærede Medlem Hr. Slesbager siger, at netop denne Butik i Kongensgade i Odense var jobbet op under Boliglovgivningen og er faldende, da Boligrestriktionen er ophørt (*Slesbager:* Det var ikke mig, det var Dem, der sagde det!). . . . Ja, men det er et Spørgsmaal i Anledning heraf til det ærede Medlem Hr. Slesbager. Nu kender jeg ikke Forholdene med Hensyn til denne sølle Butik i Odense, og den er mig ogsaa saa inderlig ligegyldig i denne Forbindelse, for Forholdet med Hensyn til denne Butik i Odense kan dog ikke borteliminere den Omstændighed, at Lejen i Provinsbyerne er steget med 100 pCt., og naar der er enkelte Husejere, som har set sig nødsaget til at sætte deres Leje ned, saa maa dette utvivlsomt have bevirket, at enkelte andre har

sat deres Leje op over de 100 pCt., da Gennemsnittet ligger dør.

Det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt siger, at Aagerbestemmelsen har virket tilfredsstillende. Det ærede Medlem erkender altsaa hermed, at 100 pCt. er en passende Forøgelse af Lejen i Provinserne. Jeg tror, jeg tør sige, at der i Odense er mange fattige Folk, som er faldet blandt Røvere.

Det ærede Medlem Hr. Korsgaard spørger: Hvad siger Professor Warming? Nu har Professor Warming haft saa mange Standpunkter i Boligsagen og svinget lige fra A til Z, at jeg tror ikke, man kan tillægge hans Ord megen Betydning; jeg kan i hvert Fald ikke, for jeg kender ham. Det, Professor Warming gjorde sig mest bemærket ved, det var, at han ønskede oprettet en Boligfond paa den Maade, at der skulde lægges 5 Ø. paa Sporvognsbilletterne i København og 5 Ø. paa hver Kubikfod Gas. Naar man er saa langt ude for at skaffe Kapital, saa tror jeg, at alle tænkende Mennesker maa tage Afstand derfra.

O. Andersen: Det er det ærede Medlem Hr. Korsgaards Bemærkninger, der kalder mig frem. Det ærede Medlem udtalte sig stærkt udfordrende imod det foreliggende Lovforslag, der er tænkt at skulle give den københavnske Befolkning nogen Beskyttelse. Jeg tror, man bør se paa Boligmisøren i København ud fra en anden Synsvinkel end den, under Hensyn til hvilken Restriktionerne for det øvrige Land i sin Tid blev fastsat. Boligmisøren i København stammer nemlig ikke fra Krigen, men har sin Begyndelse saa tidligt som i 1908, da Byggekrakket herinde førte med sig, at vi pludselig kom til at staa med en Boligreserve paa en 8 000 à 9 000 ledige Lejligheder.

Hvad førte nu dette Krak med sig? Det førte med sig, at Byggeriet herinde i Virkeligheden standsede op, efterhaanden som de Bygninger, der var i Arbejde, den Gang Krakket fandt Sted, blev gjort færdige. Der var i og for sig ikke noget at sige til, at Boligbyggeriet standsede op paa det Tidspunkt, for den Boligreserve paa 8 000—9 000 Lejligheder, som vi da fik, var alt for uforholdsmæssig i Forhold til Københavns Størrelse. Man regnede paa det Tidspunkt med, at København for at kunne tilfredsstille Behovet med Hensyn til daarlige Lejligheders Istandsættelse og forskellige andre Forhold skulde havde ca. 3 000 ledige Lejligheder. Det vil altsaa sige, at Byggeriet forud for Byggekrakket havde givet os en Boligreserve, der var ca. 3 Gange saa stor, som den egentlig burde være.